TORAH OHR • PARSHAS LECH LECHA • MAAMAR 6

בעצם היום הזה
נימול אברהם וגו׳

Ce jour même, Avraham fut circoncis

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE
likuteitorah.com/fr/torah-ohr/lech-lecha/6/

1 בעצם היום הזה נימול אברהם וגו'. להבין הקושיא שנזכר בספרים מפני מה לא מל אברהם א"ע [את עצמו] קודם מאחר שקיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה ואפילו עירובי תבשילין.

« En ce jour même, Avraham fut circoncis », etc. [Il nous faut] comprendre la question soulevée dans les livres : pourquoi Avraham ne s'est-il pas circoncis plus tôt, puisqu'il observait toute la Torah avant qu'elle ne soit donnée, jusqu'aux eiruvei tavshilin [disposition permettant de préparer pour Chabbat pendant Yom Tov] ?

ולהבץ זה צ"ל תחלה ענין המילה דהנה כתיב לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ר"ת [ראשי תיבות] מילה וס"ת [וסופי תיבות] הוי"ה.

Pour comprendre cela, il faut d'abord [expliquer] la question de la circoncision. Car il est écrit : « Ce n'est pas dans le ciel, pour que tu dises : "Qui montera pour nous au ciel ?" (mi ya'aleh lanu hashamaymah) » — les lettres initiales [des mots] forment milah (circoncision), et les lettres finales [forment] le Nom Havaya.

2 והענין דהנה תחלה כתיב ומלתם את ערלת לבבכם וכתיב ומל ה' אלקיך את לבבך ופי' שיש ב' בחי' מילה האחת היא מלמטה למעלה שצריכים אנו למול את ערלת הלב והוא ענין התשובה

Explication : il est d'abord écrit : « Vous circoncirez le prépuce de votre cœur », et il est [aussi] écrit : « Havaya, ton D.ieu, circoncira ton cœur. » Cela signifie qu'il existe deux niveaux de circoncision. Le premier va d'en bas vers le haut : nous devons circoncire le prépuce du cœur, et c'est là la techouva (retour),

כמ"ש ושבת עד הוי"ה אלקיך בקיום התורה ומצות וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] אם ישראל עושין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין.

comme il est écrit : « Tu reviendras vers Havaya, ton D.ieu », en accomplissant la Torah et les mitsvot. Et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Si Israël fait techouva, il est délivré ; sinon, il ne l'est pas. »

ואחר קבוץ גליות כתיב והביאך אל הארץ והטיבך כו'. והוא המילה שמלמעלה למטה ומל ה' את לבבך

Après le rassemblement des exilés, il est écrit : « Il te fera entrer dans le pays… et te fera du bien », etc. C'est là la circoncision qui va d'en haut vers le bas : « Havaya circoncira ton cœur. »

(וזהו והטיבך מאבותיך בחי' מה רב טובך אשר צפנת כו' כי במשה שנולד מהול כתיב ותרא אותו כי טוב הוא כו')

(Et c'est [le sens de] « Il te fera du bien plus qu'à tes pères » : le niveau de « Que grande est Ta bonté, que Tu as mise en réserve », etc. ; car, au sujet de Moshe, qui naquit circoncis, il est écrit : « Elle le vit et vit qu'il était bon », etc.)

והיינו שבחי' מילה ראשונה שמלמטה למעלה היא אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] והאתעדל"ע [והאתערותא דלעילא] הוא הגלוי בחי' ומל ה' את לבבך כו'.

Cela signifie que le niveau de la première circoncision, qui va d'en bas vers le haut, est un éveil d'en bas ; et que l'éveil d'en haut est la révélation du niveau de « Havaya circoncira ton cœur », etc.

והנה על מילה שניה הזאת שיהיה לאחר קבוץ גליות ולאחר קיום התורה כולה כתיב מי יעלה לנו השמימה ר"ת [ראשי תיבות] מילה שהיא למעלה מבחי' התורה

Or, au sujet de cette seconde circoncision, qui aura lieu après le rassemblement des exilés et après l'accomplissement de toute la Torah, il est écrit : « Qui montera pour nous au ciel ? » — les lettres initiales [forment le mot] milah — qui se situe au-dessus du niveau de la Torah.

כי על התורה נאמר לא בשמים היא שהיא נשפלת למטה דוקא וכנז' [וכנזכר] בגמ' [בגמרא] שא"ר [שאמר רבי] יהושע אין משגיחין בבת קול מפני שאין התורה בשמים כ"א למטה הימנה ונק' תורת הוי"ה

Car, au sujet de la Torah, il est dit : « Elle n'est pas au ciel », car elle a précisément été amenée ici-bas. Et [c'est] comme il est rapporté dans la Gemara : Rabbi Yehoshua a dit : « Nous ne prêtons pas attention à une voix céleste », car la Torah n'est pas au ciel, mais seulement en dessous. Et elle est appelée « la Torah de Havaya »,

כי שם הוי"ה יו"ד צמצום ה' התפשטות ו' המשכה כו' שע"ז נמשכה למטה אבל מילה הנ"ל היא למעלה משם הוי"ה עד שהיא בר"ת [בראשי תיבות] ושם הוי"ה הוא בס"ת [בסופי תיבות] וע"כ היא מבחי' ומדרגת השמימה.

car le Nom Havaya [se compose ainsi] : le youd, le tsimtsoum (contraction) ; le hé, l'expansion ; le vav, le prolongement vers le bas, etc. — c'est ainsi qu'elle a été amenée ici-bas. Mais la circoncision mentionnée ci-dessus est au-dessus du Nom Havaya, au point qu'elle figure dans les lettres initiales tandis que le Nom Havaya figure dans les lettres finales ; elle relève donc du niveau et du rang de « vers le ciel » (hashamaymah).

ולמעלה מבחי׳ התורה שנשפלה למטה מבחי׳ שמים אלו. וע״ז ארז״ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] גדולה מילה שנכרתו עליה שלש עשרה בריתות.

Et [elle] est au-dessus du niveau de la Torah, qui fut abaissée ici-bas, au-dessous du niveau de ces cieux. À ce sujet, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Grande est la circoncision, car treize alliances furent conclues à son sujet. »

פי׳ גדולה מילה היא בחי׳ המילה הגדולה שמלמעלה למטה (ע׳ [עיין] במק״מ [במקדש מלך] על הזוהר ח״ג [חלק ג׳] דרל״ג ע״ב ובלק״ת [ובלקוטי תורה (להאריז״ל)] פ׳ קדושים בטעמי מצות מענין גדולה מילה) שימול ה׳ את לבבך

Le sens de « Grande est la circoncision » est le suivant : il s'agit du niveau de la grande circoncision, qui s'effectue d'en haut vers le bas (voir le Mikdash Melech sur le Zohar, partie 3, page 233b, ainsi que le Likkutei Torah [de l'Arizal], paracha Kedochim, dans Taamei HaMitsvot, au sujet de « Grande est la circoncision ») : que Havaya circoncise ton cœur.

ולכן נכרתה בי״ג בריתות פי׳ כידוע שענין הכריתת ברית הוא למעלה מן השכל והדעת ע״ד ב׳ אוהבים שעושים כריתת ברית להיות אוהבים זע״ז [זה עם זה / זה על זה]

C'est pourquoi treize alliances furent conclues à son sujet. L'explication, comme on le sait, est que le fait de conclure une alliance dépasse la raison et la connaissance, à l'image de deux personnes qui s'aiment et concluent une alliance afin de continuer à s'aimer l'une l'autre ;

דהיינו שיוכרח להיות אוהבו אף אם לא היה נמשך אצלו אהבה זו אליו אח״כ מצד השכל והדעת מ״מ מכריח א״ע [את עצמו] לאהבה בבחינה שלמעלה מהשכל והדעת.

c'est-à-dire qu'il sera tenu de l'aimer : même si, par la suite, cet amour pour lui ne devait plus naître en lui du fait de la raison et de la connaissance, il se contraint néanmoins à aimer à un niveau qui dépasse la raison et la connaissance.

וכך כדי להיות גילוי והמשכה בחי׳ מילה הגדולה הנ״ל (שהוא בחי׳ מה רב טובך כו׳)

De même, afin qu'il y ait révélation et attraction vers le bas du niveau de la grande circoncision mentionnée plus haut (qui est le niveau de « Combien est grande Ta bonté », etc.),

הוא ע"י י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] שהן למעלה מהחכמה והשכל ולכך היא למעלה מבחי' שם הוי"ה ולמעלה מבחי' תורה

cela se réalise par les Treize Attributs de Miséricorde, qui sont au-dessus de 'Hokhma (sagesse) et de l'intellect ; cette circoncision se situe donc au-dessus du niveau du Nom Havaya et au-dessus du niveau de la Torah

(כמו שי"ג מדה"ר [מדות הרחמים] הן בחי' שלמעלה מהתורה ולכן שם הוא סליחת עון) וע"ז נאמר עד יעבור עמך הוי"ה פי' עד יעבור בבחי' שלמעלה משם הוי"ה (וגם בי"ג מדה"ר [מדות הרחמים] כתי' [כתיב] ויעבור כו').

(de même que les Treize Attributs de Miséricorde sont un niveau supérieur à la Torah, et que c'est donc à ce niveau que le péché est pardonné). À ce sujet, il est dit : « Jusqu'à ce que Ton peuple passe, Havaya » ; c'est-à-dire : « jusqu'à ce qu'ils passent » dans le niveau qui dépasse le Nom Havaya. (À propos des Treize Attributs de Miséricorde également, il est écrit : « Et [Il] passa », etc.)

והנה בזה יובן ענין שאברהם קיים כל התורה כולה עד שלא ניתנה ולא קיים מצות מילה מפני שרצה להגיע לאותה מילה גדולה שמלמעלה למטה.

À présent, on peut comprendre pourquoi Avraham observa toute la Torah avant qu'elle ne soit donnée, mais n'observa pas la mitsva de la circoncision : il voulait atteindre cette grande circoncision qui s'effectue d'en haut vers le bas.

ולכך קיים כל התורה כולה שלמטה מאותה מילה ואח"כ זכה לאותה מילה גדולה שמלמעלה.

C'est pourquoi il observa toute la Torah, qui est en dessous de cette circoncision, puis il mérita cette grande circoncision qui vient d'en haut.

3 וז"ש [וזהו שכתוב] נמול אברהם ולא כתיב וימל א"ע [את עצמו] כמ"ש תחלה גבי מילת ישמעאל ומקנת כספו דכתיב וימל כו'

Et c'est pourquoi il est écrit : «Avraham fut circoncis », et non : « Et il se circoncit », comme il est écrit précédemment au sujet de la circoncision de Yishmael et de ceux qu'il avait acquis avec son argent, où il est écrit : « Et il circoncit », etc.

לפי שהיא המילה שמלמטה כדכתיב ומלתם את ערלת לבבכם אבל אברהם זכה לגילוי בחי׳ ומל ה׳ את לבבך ע״כ נאמר נמול אברהם כו׳.

Car il s'agit de la circoncision d'en bas, comme il est écrit : « Vous circoncirez le prépuce de votre cœur. » Mais Avraham mérita la révélation du niveau de « Et Havaya circoncira ton cœur » ; c'est pourquoi il est dit : « Avraham fut circoncis », etc.

וזהו בעצם היום הזה נמול פי׳ בעצמיות של היום הזה ויום הזה הוא היום שכולו ארוך שכולו טוב כו׳.

Et c'est là [le sens de] « En ce jour même (be'etzem hayom hazeh), il fut circoncis » : c'est-à-dire dans l'essence même de ce jour. Et « ce jour » est le jour qui est entièrement long, entièrement bon, etc.

והעצמיות של היום הזה היינו אותו הגילוי הגדול שיהי׳ [שיהיה] לע״ל [לעתיד לבוא] גילוי בחי׳ רב טובך וזהו שכולו טוב וכשנתגלה לו בחי׳ העצם של היום הזה אז נמול אברהם כו׳:

Et l'essence de ce jour est cette grande révélation qui aura lieu dans les temps à venir : la révélation du niveau de « Ta grande bonté ». C'est là [le sens de] « entièrement bon ». Et lorsque le niveau de l'essence de ce jour lui fut révélé, alors Avraham fut circoncis, etc.

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY-NC 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Synagogues, écoles et projets à but non lucratif peuvent la copier, l'imprimer et la partager librement, et demander des dons pour couvrir les frais d'impression ; elle ne peut jamais être vendue. Citez Kehot Publication Society et likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/lech-lecha/6/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak